

Uçýan haly / satiriki hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar

написано kitapcy | 22 января, 2025

Uçýan haly / satiriki hekaýa UÇÝAN HALY

Rayon içeri işler bölüminiň sülçüsi, milisiýanyň leytenanty Rejep Hojaýewiç nobatdaky etmeli işlerini edişdirdi-de, süňňi ýeňillik bilen ýerinden turdy. Gygyryp gerinjiredi. Soňra üst-başyna serenjam berip, nirädir bir ýerik atlanmakçy boldy. Işige tarap ýönelenem şoldy welin, bat bilen gapy açyldy. Sähel ys tapsa köwsarlap öýe dyzaýan gysyň çapgyn şemaly ýaly kürsäp giren ýaşuly kabinetiniň eýesi bilen gadyrly görüşdi.

– Essalamaleýki-im! – Ýüzi jozzuk ýaly, gyrçuw sakgallyja ýaşuly ýeserje gözlerini oýnakladyp iki elini öňe uzatdy: – Manlyk-saglykmy, ogul – diýip, ol Rejep Hojaýewiçiň elini silterläp ýolara getirdi.

Ýaşulynyň göwresine gelişmeýän çalasyn hereketi Rejep Hojaýewiçi haýran galdyrdy. Ol yzyna dolandy-da, ýerine geçip oturdy. Myhmanynyň arzy-halyny diňledi.

– Bi, nememi onsoň, ýoldaş-towariş milise. Sen ogrulaň, wiý, ogrulaty tutýanlaň başlygymy?

– Näme diýjek bolýaňyz, ýaşuly. Aýdyberiň, diňleýän.

Rejep Hojaýewiç nämedir bir zatlar bellemek üçin kagyz-galamyny taýýarlady. Hamana diýersiň, ilki oturan ýerine suw çykan dek ýaşuly ýerinden böküp turdy-da, sülçiniň edil alkymyna geçdi. Gözüni gyrpyldadyp assyrynlyk bilen töweregine seretdi. Onuň sesi pessaýdan dogumly çykdy.

– Maňa Paşsyk Peleň diýýärler, özümem Arzuwdan geldim. Arz bilen. Iki sany täzeje meñzeş halym bardy. Päwrik dokan.

Mellegiň kişmişini satyp alypdym. Ynha, şoň birini jüwlikler çilipdir.

Rejep Hojaýewiç ýapyrylyp ýazyp başlady.

– Sen inim, bi hat-petegiňi goý-da, meň arzymy diňlesene. Men-ä senden haraý gözläp geldim, senem gaýta başga wagt tapmadyk ýaly...

Ýaşuly sözüne dyngy berdi. Rejep Hojaýewiç ýagdaýy düşündirdi.

– Paşşyk aga, bizem kagyz doldurmaly. Ýogsam seň gury gürrüňiňe ynanýan ýok. Aýdyberiş, iki gulagym sizde.

Ýaşuly gürrüňini dowam etdirdi.

– Özüň bilýäň, tomsuň günü her kim oba ýeri bolansoň daşarda ýatýa. Elbet, äpişgeden girendir-dä, öýi köýmüş. Alyp gidipdir halyjygymyň birini. Wah, şo wagtlar tutaýan bolsam myžžygyny çykardym-la oň. Maňlaýyndan goýbärdim goşany.

– Näme, siziň tüpeňiňizem barmy, Paşşyk aga?

– Hawa. Birwagt özüňiz ýaly bir miliseden satyn alypdym.

– Hat-petegi beri düzüwmi oň?

– Sen-aýt, inim, gürrüňi başga ýana sowjak bolmasana. Bir zat etjek bolsaň, meň halymy tapyp ber. Dogry-da walla!

Ýaşulyňyň gahardan ýaňa çep dulugy çekilip-çekilip gitdi, elleri sandyrady. Ol zöwwe ýerinden turdy. Sülçiniň gözüne seredip gürledi.

– Näme, ýa senem ogrulaň arkasynu aljak bolýaňmy?! Beýtseň, bizem arz etmäge ýer taparys, edil ýerden ýeke çykandyr öýtme. Çagalaň daýysy şäherdr minissiriň maşynyny sürýä. Şoňa aýdyp egniňdäki päwünini sypyardyn. Hä-ä, bilip goýgun.

Rejep Hojaýewiç tüpeňli gürrüňi soňa goýmasa bolmajagyny aňdy. Ýaşulyňy köşeşdirmek iş boldy.

– Agam, rahatlanyň. Halyňyzy hökman taparys. Biziň bir yzçy itimiz bar, ogry ýeriň deşigine girenem bolsa, şo tapar ony. Ynha, erte-birgün...

Paşşyk aganyň dyzmaçlygy ýetjek derejesine ýetdi. Ol dartylan kiriş ýaly göneldi. Sülçiniň üstüne haýbat atdy.

– Ýok, häziriň özünde gidersiň meň bilen. Tapdyň bu ýerde keçe telpegi...

Rayondan saýlanyp baryan gozakly motoryň yzynda oturan Paşşyk aga öz-özünden göwni hoş bolup töweregine seretdi. Gozaky itiniň duýdansyz wowwuldysyna ol tisginip gitdi. Paşşyk aga bu ite özüniň halasgäri hökmünde garady, onuň üýrmesine hem özüçe düşündi.

«Akyllý janawardyr bu. Nädersiň bara-barmana ogryň söbügine

münäýse».

Eýýäm oba köçesinden çaykanjyrap barýan motor Paşsyk aganyň deňesine gelip saklandy. Olar tirkeşip öýe girdiler.

– Ynha, ogurlanan şu halyň taýy bolmaly.

Rejep Hojaýewiç komanda garaşyp keýerjekläp duran itiň arkasyny sypady. Oňa nämedir bir zatlar diýişdirdi. Ýaňky janawar ysyrgandy-da, art aýagyny galdyryp, ýazylgy ýatan halyny köljertdi. Paşsyk aganyň gözi çykaýjak boldy, gahar bilen gygyrdy.

– Itiňem al-da, göteril şu ýerden. Parsyçalap, näme diýdiň sen oňa? Düşünmeýändir öýtme...

– Tapjak bolsa oň käte şeýdäýmesi bardyr oňünden. Gatyrganma, ýaşuly.

Onýança ol ot edil gözüne urlan ýaly, çyňsap açyk duran penjireden okduryldy, ileriligine tarap. Itiň yzyna tirkelen ýaly bolup barýan Rejep Hojaýewiç bir eli bilen kellesindäki papagyny saklady. Paşsyk aga-da olardan galmady. Sozan guýruk bolşup barýan bu üçler Paşsyk agalaň edil iki öý ilerisindäki tamyň gapysyna baryp saklandy. Ýaňky it janawar ysyrganyp, howla dökülen bir maşyn kömrüň daşynda pyr-pyr pyrlandy.

– Ine, halyň şuň aşagyndadyr. Kömri beýläk agdarsaň çykar – diýip, Rejep Hojaýewiç itini yza çekdi.

Paşsyk aga gara der bolup işledi. Goňşusyna käýindi.

– Hýä, peläket diýsänim, mundan beýle zat oslamandym. Görýäňmi kümsükdigini, gapysynda-da iňlär siňek ýok. Öýüni gulplap, jyrandyr bir ýana...

Paşsyk aga dem-dynjyny alman kömrüň köpüsini beýläk agdardy. Aňyrdan üzümli haýatyň içinden hasanaklap çykan Meret ylgap gelşine gygyrdy.

– Eý, goňşy, seň edýäniň näme? O sähne alkaşyňa düşündirip aýtdym-a. Şun daň bilen arkasy haltaly gelip karzyna pul alyp gitdi. Soň kömrüni çekip bereýin diýip, yöne beýdip, ony o ýerik agdaraýmaly bolsa özümem başarjak...

Rejep Hojaýewiç eýýäm nämäň-nämedigine düşündi. Ogly baryp ýatan arakhor bolsa, özem daň bilen arkasy haltaly gelip pul alan bolsa, diýmek, ogryny daşdan gözlemeli däl.

– Paşsyk aga, arakhoruň edähedi şeýledir. Puly gutaran günü öýüniň goşuna ýapyşar. Ogluň o hala münüp uçandyr eýýäm şäher sary. Yöne gitjek ýeri bolmaz, arkaýyn bol, ele salarys – diýip, Rejep Hojaýewiç motoryna tarap yöneldi.

Paşsyk aga, göýä diýersiň, asmandan uçup barýan halyny görjek

bolýan ahmyr bilen hyrçyny dişläp gögüni garady. Satiriki
hekaýalar